

ADAPTACE VÝPŮJČEK V NORŠTINĚ^[*]

Pavla Bartásková

Abstract. The article deals with the problems of loanwords in Norwegian on the background of words coming from English. Two main principles of using of loanwords in Norwegian language are presented – *fornorsking* (Norwegian words used instead of English words) and *norvagisering* (adaptation of English words to Norwegian rules). The integration of words is illustratively explained by way of many examples. The main topic is the adaptation of the loanwords in Norwegian. Concerning the adaptation there are three groups of loanwords: integrated words (these were adapted to the rules of Norwegian language), neutral words (the form of the word does not allow to judge the degree of the adaptation) and nonintegrated words (the words include features strange to Norwegian). The integration is described in the field of phonetics, orthography, morphology and semantics.

Problematika výpůjček nepředstavuje fenomén, který by se vztahoval jen k dnešní době a společnosti. Přejímání slov je zároveň jev spojený s řadou lingvistických oblastí. V tomto článku bude na pozadí přejímání slov z angličtiny vysvětleno, jakým způsobem dochází k začleňování výpůjček v norštině.

1. Integrace výpůjček v norštině

Pro pochopení procesu integrace výpůjček z angličtiny do norštiny jsou rozhodující dva základní pojmy spojené s touto problematikou: *fornorsking* (*nahrazování*) a *norvagisering* (*ponoršťování*). Termínem *fornorsking* je označován proces, kdy dochází k nahrazení slova cizího původu domácím výrazem. Naproti tomu pojem *norvagisering* znamená přizpůsobení stávajícího cizího slova norským pravopisným pravidlům na základě převládající výslovnosti. Proces nahrazování tedy můžeme zařadit do kategorie nepřímých výpůjček, protože hlavním cílem této strategie je pomocí domácích prostředků vytvořit nové domácí slovo, případně rozšířit význam existujícího domácího slova. Proces ponoršťování naopak odpovídá přímým výpůjčkám, u kterých můžeme sledovat míru integrace do cílového jazyka.

Proces začleňování cizích slov do norské slovní zásoby je mimo jiné v centru zájmu hlavní jazykové instituce v Norsku, kterou je *Språkrådet*.¹ Úkolem jazykové rady *Språkrådet* je

[*] Previously unpublished. Based on the author's MA thesis *Užívání výpůjček v současné norštině a nizozemštině* (Charles University, 2011). Peer-reviewed before publication. [Editor's note]

¹ Název *Språkrådet* lze přeložit jako *Jazyková rada*. Tato rada je podřízena Ministerstvu kultury (v jehož kompetencích jsou v Norsku média, kultura, sport, náboženství, dobrovolné aktivity a loterie). Vedení rady je jmenováno norským ministrem kultury.

sledovat a analyzovat aktuální dění a vývoj v jazykové oblasti v rámci celé norské společnosti. Norská jazyková rada *Språkrådet* se v rámci své práce věnuje také problematice přejímání cizích slov. V roce 1998 přijala *Språkrådet* zásadní usnesení týkající se výpůjček. Mezi stěžejní části tohoto usnesení patří tyto body:²

- Pokud forma výpůjček neodpovídá norským ortografickým pravidlům, měla by být tato slova upravena takovým způsobem, aby získala pro norštinu přijatelnou podobu, a to pomocí procesů nahrazování (*fornorsking*) nebo ponoršťování (*norvagisering*).
- Pro zcela nové anglické výpůjčky by měla především vznikat norská alternativní pojmenování.
- Úkolem rady je sledovat jazykovou situaci. Na základě výsledků pozorování může doporučit, v jakých případech upřednostnit norské slovo namísto výpůjčky a v jakých případech přistoupit k ponorštění cizího výrazu.
- Slova by se měla ponoršťovat ve všech případech (vyjma odborné terminologie), které tento proces umožňují.
- Ponorštěná slova mají stejnou podobu v obou norských pravopisných formách, tj. *bokmål* a *nynorsk*.³

Cílem norské jazykové rady *Språkrådet* není zamezit přejímání anglických ani jiných cizích slov do norštiny: „Žádný normující orgán nemůže zabránit tomu, aby byl pojem přejat“ (Sandøy 2000: 211). Usnesení, která *Språkrådet* přijme, nejsou autoritativního charakteru, ale mají funkci doporučující. V kompetencích jazykové rady *Språkrådet* tedy není, aby rozhodovala o tom, jakým způsobem bude norština ke konkrétnímu anglicismu přistupovat. Jazyková rada může svými návrhy pouze nastínit, jakým směrem by slovo mohlo být do norské slovní zásoby začleněno. Díky podrobně rozpracovanému pojednání o principech ponoršťování⁴ z roku 1998 mohou navíc mluvčí sami přizpůsobovat anglická slova norským pravidlům, aniž by postup museli konzultovat s jazykovou radou *Språkrådet* či dlouze ověřovat v odborné literatuře.

2. Nahrazování nebo ponoršťování?

Neexistují konkrétní kritéria, na jejichž základě by bylo možné určit, které slovo by mělo být ponorštěno a které by mělo být zcela nahrazeno norským výrazem. Můžeme jen předložit obecné znaky podporující jednu nebo druhou variantu pro zacházení s cizím slovem. Signály, které mohou pomoci při rozhodování, jakým způsobem anglický výraz zapracovat do norštiny, lze shrnout do několika bodů (Johansson – Graedler 2002: 222):

- Forma přímé výpůjčky – pokud se podstatným způsobem liší od norských výslovnostních a pravopisných pravidel nebo by znamenala problémy pro začlenění do norské

² <http://www.sprakrad.no/Sprakhjelp/Raad/Norsk-for-engelsk/Importord/Norsk_skrivemaate_av_importord/>

³ Norština má dvě oficiální psané varianty, tzv. *bokmål* (knižní jazyk) a *nynorsk* (nová norština).

⁴ Tyto principy jsou zakotveny v práci *Lånte fjører eller bunad?* (Sandøy 1997) dostupné přes: <<http://www.sprakrad.no/upload/567NORVb.pdf>> nebo v knižní podobě pod názvem *Lånte fjører eller bunad?: om importord i norsk* (Sandøy 2000).

gramatiky, aplikuje se častěji nahrazování (*fornorsking*). Příkladem je anglické slovo *feedback* a jeho norská alternativa *tilbakemelding* – *odpověď*, *reakce*.

- Význam přímé výpůjčky – přejímaný výraz zpravidla obsahuje kulturní informaci. Pokud bychom jej necitlivě nahradili, může dojít ke ztrátě této informace, a výpůjčka tak pozbývá svého smyslu. V případě, že je slovo silně vázáno na kulturu výchozího jazyka, preferujeme ponoršt'ování. Typickým příkladem oblasti slovní zásoby, ve které se takový přístup uplatňuje, je gastronomie. Mnoho zemí má velmi specifickou kuchyni a způsob stravování vůbec. V rámci jejich šíření jsou přebírána nová slova (*bagel*, *doughnut*, *hamburger*, *hot dog*, *brownies*, *muffin*, *sushi*).
- Míra rozšíření přímé výpůjčky – nahrazování slov přichází v úvahu zejména u výrazů v jazyce relativně rozšířených. Vytvářet nová označení pro málo frekventovaná slova není efektivní. Z tohoto pohledu lze hodnotit zavedení norského výrazu *vedlegg* – *příloha* jako synonyma k anglickému *attachment* jako zdařilé. Naopak slovo *jetlag* je mnohem méně rozšířené, a ani jeho norské synonymum *døgnvillhet* – *pásmová nemoc* proto není tak frekventované.
- Odborná terminologie – představuje oblast jazyka, která je vhodná pro uplatňování principu nahrazování (*hibernation mode* = *dvalemodus* – *režim spánku*). Navíc není výjimkou, že se slova z této oblasti dále přenesou i do jazyka každodenního.
- Časové období – pokud chceme cizí slovo nahradit norskou alternativou, mělo by se tak stát poměrně brzy poté, co výraz přešel do jazyka. Čím déle se původní cizí výraz vyskytuje v jazyce, tím menší je pravděpodobnost úspěšného nahrazení tohoto výrazu norským slovem.
- Samotní mluvčí vysílají signály napovídající, zda dané slovo vnímají jako spíše cizí nebo domácí. Výpůjčka používaná v uvozovkách nebo se slovním spojením „takzvaný“ nasvědčuje, že dané slovo je pro mluvčí cizím elementem, a je proto vhodné uvažovat o nahrazení takového slova.

Předložené principy nejsou pro mluvčí nijak zavazující. Hlavní rozhodovací silou pro asimilaci anglických výrazů jsou samotní uživatelé jazyka, kteří upřednostněním varianty nahrazování (*fornorsking*) nebo ponoršt'ování (*norvagisering*), případně přijetím výrazu beze změny, předurčí další vývoj daného anglicismu.

3. Nahrazování (*fornorsking*)

Proces nahrazování je výrazem lexikálního purismu, domácí slova jsou upřednostňována před cizími výrazy. Nejedná se o nový přístup, který by vznikl speciálně v souvislosti s aktuálním přílivem anglických slov do norštiny. Mluvíme zde o principu starším a navíc známém i v jiných jazycích. Větší rozmach tohoto principu najdeme v Norsku již v 18. století. Dodnes jsou v norštině používána některá ze slov, která nahradila původní latinské výrazy. Příkladem mohou být zcela běžná slova: *forfatter* – *spisovatel*, *sannsynlig* – *pravděpodobný*, *fordom* – *předsudek*, *etterslekt* – *potomci*.⁵ V norském jazyce se v podpoře

⁵ Sandøy (2004: 131) Sandøy nicméně dodává, že řada těchto nových slov vycházela z německých předobrazů.

tvoření domácích slov pro cizí výrazy velmi aktivně angažoval Knud Knudsen.⁶ Ve své knize *Unorsk og norsk – eller fremmedords avløsning* navrhuje Knudsen mnoho norských alternativ pro cizí slova, jen mizivá část se ovšem v jazyce skutečně ujala (Sandøy 2004: 131). V současné době vznikají alternativní výrazy pro anglicismy buď cílenou prací na jejich vytváření (viz dále), nebo zcela spontánně při užívání jazyka mezi mluvčími.

Odborníci se shodují, že tvoření alternativ pro cizí výrazy je jednodušší v odborné terminologii než v obecném jazyce. Důvodem je fakt, že odborný jazyk vyžaduje přesné definování pojmů, jednoznačnost je klíčovou vlastností správné a fungující definice. V obecném jazyce je kladen důraz na jiné vlastnosti výrazů, víceznačný význam slova není hodnocen negativně, spíše naopak (Sandøy 2004: 133). Ani ve výchozím jazyce vypůjčený výraz zpravidla nemá jen jeden význam. Proto často dochází k tomu, že pro jedno cizí slovo existuje v cílovém jazyce několik výrazů domácích. Jako příklad uvádíme anglické slovo *cup* a jeho norské varianty *pokalkonkurranse* – soutěž o pohár, *kopp* – šálek, *skål* – miska, *målenhet for rommål* – druh objemové míry. Na druhou stranu vybereme-li pojmy z odborných oblastí jazyka, zjistíme, že v norštině pro ně většinou existuje jeden konkrétní výraz: *firewall* = *brannmur*, *greenkeeper* = *golfgartner*, *cash management* = *likviditetsstyring*, *co-branded* = *samprodukt*, *copyright* = *opphavsrett*, *franchising* = *forhandlerrettssamarbeid*, *noise words* = *støyord*.

V kompetencích jazykové rady *Språkrådet* není, aby rozhodovala o zavedení nebo zavržení jednotlivých alternativ cizích výrazů. Proces nahrazování sleduje jen jako nezávislý pozorovatel. Rada může komentovat jazykovou situaci a upozorňovat na aktuální oblasti a slova, na která by bylo vhodné aplikovat princip nahrazování. Všechna prohlášení jazykové rady *Språkrådet* v tomto směru ale mají pouze doporučující charakter, nejedná se o závazná nařízení a opatření. Přesto můžeme sledovat tendence, které rada *Språkrådet* podporuje prostřednictvím nejrůznějších kampaní. V roce 1990 odstartovala rada akci *Aksjonen for språklig miljøvern* (Akce na podporu jazykové ekologie), jejímž cílem bylo vyzdvihnout a podpořit užívání norštiny na úkor stále více se objevující angličtiny. V rámci kampaně byly prosazovány nové norské výrazy nahrazující dosavadní anglické: *datasnok* (*hacker*), *brettsigling* (*windsurfing*), *tilbakemelding* (*feedback*), *tangentfjøl* (*keyboard*) (Johannson – Graedler 2002: 20). Druhým významným počinem jazykové rady *Språkrådet* v rámci podpory principu nahrazování bylo založení elektronického diskusního fóra *Ordsmia* (*Slovníkovárna*) v roce 2000. Činnost fóra je rozdělena do čtyř hlavních oblastí: e-mailové fórum, shromažďování článků týkajících se tvoření norských alternativ pro anglické výrazy, spravování webové stránky se seznamem zavedených alternativ *På godt norsk* (*Správně norský*) a vedení přehledu již probíraných slov.⁷

Rozhodující roli v procesu kodifikování nových alternativ pro cizí slova mají slovníky. Jakmile je nový výraz zařazen do slovníku, můžeme mluvit o jeho relativně stabilní pozici v norském jazyce vzhledem k tomu, že slovníky by měly odrážet aktuální lexikon daného jazyka. Nicméně ani slovník nemůže vždy fungovat jako spolehlivá výpověď o míře výskytu určitého výrazu.⁸

⁶ 1812–1895, lingvista, jazykový reformátor, učitel, zastánce ortofonického pravopisného systému.

⁷ <<http://www.sprakradet.no/nb-no/Sprakhjelp/Raad/Norsk-for-engelsk/Ordsmia-20002010/>>

⁸ Zde máme na mysli především problematiku aktuálnosti slovníků a subjektivní přístup lexikografů ke zpracovávané látce.

Poté, co je alternativa úspěšně vytvořena, přichází její začlenění do jazyka. Výraz může být zaveden různými kanály, zprostředkovateli se mohou stát média, školní a osvětové materiály, jazykové instituce. Jako jeden z nejučinnějších distributorů nových slov do jazyka se jeví média. Není ovšem pravidlem, že by média byla nutně loajální k postojům a vizím jazykové rady *Språkrådet*, protože jednotlivé redakce si mohou stanovit vlastní jazykovou politiku. Při uvádění nového slova do praxe jsou rozlišovány dva tradiční způsoby, tzv. podpora alternativy a obrácená podpora alternativy (Johansson – Graedler 2002: 222–6).

První ze jmenovaných spočívá v použití cizího slova a jeho doplnění opisem v norštině. Ve druhé možnosti je nejprve uveden norský výraz a až následně cizí slovo nebo slovní spojení. Ilustrujícími příklady jsou následující ukázky:

„Human Resource Management (dvs. Ledelse av Menneskelige Ressurser, av noen også kalt LMR på norsk)“⁹ – Human Resource Management (tzn. Řízení lidských zdrojů, některými v norštině také nazýváno LMR)

„[...] det engelske ordet affiliation som betyr tilknytning [...]“¹⁰ – [...] anglické slovo affiliation, které znamená spojení [...]

„[...] nemlig cageball, eller burball på godt norsk [...]“¹¹ – [...] totiž cageball, neboli burball hezky norský [...]

Obvykle se domácí a cizí výraz zpočátku objevují vedle sebe, postupným vývojem může dojít k nárůstu frekvence užívání jedné nebo druhé z těchto konkurenčních variant. Určit, která alternativa se mezi mluvčími ujme a která nakonec zanikne, není téměř možné.

Na alternativy cizích slov lze také nahlížet podle toho, jakým způsobem jsou utvořeny. Z morfologického hlediska je můžeme rozdělit na jednoslovné výrazy (*omstart = restart, sminke = make up*) a složeniny (*nydebut = comeback, målvakt = keeper*). Podle vztahu k již existující slovní zásobě rozlišujeme mezi zcela novými slovy (*kollisjonspute = airbag, lommedisko = walkman*), kalky (*lepegloss = lipgloss, lydspor = soundtrack*), hybridními složeninami (*kjøpesenter = shopping centre, skrekfilm = horrorfilm*), slovy s novým významem (*nødvendighet = must, vedlegg = attachment*) a odvozeninami (*avleser = scanner, e-poste = send e-mail*).

4. Ponoršt'ování (*norvagisering*)

Kořeny tradice pro ponoršt'ování sahají až do roku 1862 (Sandøy 2004: 109), tj. roku první norské pravopisné reformy. Reforma se netýkala pouze psaní přejatých slov, byla obecnějšího zaměření. Její podstatou byla snaha odlišit tzv. norskou dánštinu¹² od dánštiny samotné. Přizpůsobování cizích slov norským pravidlům tvořilo jen jednu ze součástí reformy,

⁹ <<http://www.magma.no/?nid=184615>>

¹⁰ <<http://www.affiliatemarketing.no/introduksjon-til-affiliate-markedsforing/hva-er-affiliate-markedsforing>>

¹¹ <<http://idrett.speaker.no/Organisation.asp?WCI=wiKlubbKassaNews&WCU=673247&Print=true>>

¹² Během unijního období s Dánskem (1523–1814) zaniká norština jako oficiální psaný jazyk, jediným uznávaným psaným jazykem v unii je dánština. Po rozpuštění svazku mezi Dánskem a Norskem vznikají snahy vytvořit psanou norštinu, jeden z principů se zakládal na ponoršt'ování tehdejšího dánského jazyka.

už zde ale můžeme najít později uplatňovaný ortofonický princip, tedy přizpůsobení psané podoby slova jeho zvukové stránce. K velkému rozšíření ortofonického principu v Norsku došlo především díky dánskému jazykovědci Rasmusu Raskovi. Podle jeho představy by psaná podoba slova měla v co největší míře odrážet výslovnost slova, ideálně by měla existovat přímá shoda mezi grafémy a fonémy v jazyce. Princip se týkal slov domácích i cizích.¹³ Tento návrh vzbudil velký ohlas také v Norsku, kde se Raskovými vizemi nechal inspirovat učitel a jazykovědec Knud Knudsen.

Od 19. století tak v Norsku můžeme sledovat tendence upravovat cizí slova do podoby, která je v souladu s norskými pravidly, vycházejícími z ortofonického principu.¹⁴ Tyto snahy se týkají jak nově přejímaných slov, tak také slov, která se v jazyce již etablovala. Proto původně užívané *qualificere* (kvalifikovat) je dnes psáno v podobě *kvalifisere*, *neutral* (neutrální) jako *nøytral* a *jaloux* (žárlivý) jako *sjalu*. Přizpůsobování výpůjček v duchu ponoršťování pokračuje v dalších letech. Doposud největší množství přizpůsobených slov bylo představeno v roce 1996. V roce 1997 byl Helge Sandøy jazykovou radou *Språkrådet* pověřen vytvořením pravidel, podle kterých mají být cizí slova ponoršťována. Jeho práce se zabývá konkrétními změnami vokálů a konsonantů, ke kterým během přizpůsobování dochází. O tři roky později byl materiál zrevidován a upraven. Zatím poslední větší „vlna“ ponoršťování proběhla v roce 2004, kdy byla schválena nová podoba pravopisu pro zhruba 30 slov. Některá z nich navíc získala volitelnou formu, tj. mohou se vyskytovat ve své původní, ale i v upravené ponorštěné verzi. Příkladem jsou slova *caravan* [kæreven]¹⁵ / *karavan* [karavan], *corny* [kɔ:ni] / *korny* [korni], *racket* [ræket] / *rekkert* [rekkert], *serve* [sɜ:v] / *sørve* [sørve], *snacks* [snæks] / *snaks* [snaks].¹⁶ Vlastní princip volby mezi původní cizí formou slova a přizpůsobenou norskou formou byl přijat už po druhé světové válce. Možnost volby byla zavedena proto, aby mluvčí získali prostor zvyknout si na novou norskou podobu vypůjčeného slova (Sandøy 2000: 240–1). Dvojí formy pro psaní slov se dnes vyskytují v mnoha případech (*fait* / *fight*, *keitering* / *catering*, *res* [re:s] / *race*, *seif* / *safe*, *utsider* [ʉtsi:der] / *outsider*). Obě varianty jsou si rovnocenné, volba záleží jen na mluvčím.

Proces přizpůsobení cizího slova norštině může probíhat dvěma způsoby: norská výslovnost slova se podřídí původní psané podobě cizího výrazu, nebo dojde k přizpůsobení norské psané formy norské výslovnosti daného cizího slova. O ponoršťování můžeme mluvit v případě, že přizpůsobené slovo se oproti původnímu liší alespoň jedním grafémem.¹⁷ Výchozím bodem pro obě formy přizpůsobení je tedy výslovnost. V norštině převládá tendence přiblížit psanou podobu slova norské výslovnosti. Najdeme ale také případy, ve kterých cizí výslovnost převládá. Příkladem pro oba uvedené způsoby je anglické

¹³ Tento princip byl uplatňován již v první polovině 18. století ve Švédsku. Byl prosazován v časopise *Then swänska Argus*. Podstata principu je shrnuta do hesla: „Co ucho slyší, má oko vidět.“ (Vinje 1996: 13)

¹⁴ Tvrdit, že norský pravopis je založen výhradně na ortofonickém principu, by bylo chybné. Sandøy (2000: 107) hlavní principy norského psaného jazyka shrnuje do tří bodů: systematickost mezi jazykem mluveným a psaným, výběr společných forem pro odlišné dialekty, zachovávání vnitřních souvislostí mezi příbuznými formami.

¹⁵ Výslovnost uváděná v článku vychází ze slovníků *Bokmålsordboka*, *A Dictionary of European Anglicisms: A Usage Dictionary of Anglicisms in Sixteen European Languages*.

¹⁶ <http://www.sprakrad.no/Sprakhjelp/Raad/Norsk-for-engelsk/Importord/Beiken-feiden_2004/Norvagiseringssvedtak_2004/>

¹⁷ <<http://www.sprakradet.no/upload/R504.pdf>>

slovo *crash*, které lze v norštině psát dvěma způsoby. Varianta *krasj* [kraʃ] odpovídá principům ponoršťování. Druhá možnost, *kræs* vychází z anglické výslovnosti slova.

Můžeme se domnívat, že délka výskytu nového slova je určující pro míru jeho přizpůsobení cílovému jazyku. Mluvíci si upravují slovo do takové podoby, která pro ně nepředstavuje velké komplikace, pokud dané slovo chtějí použít. Výraz se tedy krok za krokem stále více přibližuje domácím konvencím. Příklady uvedené v předchozích odstavcích lze doplnit mnoha dalšími: *biff* [bif] (*beef*), *fasjonabel* [faʃuna:bel] (*fashionable*), *gjeng* [jeŋ] (*gang*), *innsider* [insi:der] (*insider*), *mikstur* [mikstu:r] (*mixture*), *pakkesvitsj* [pakesvítʃ] (*pack switch*), *trål* [trɔ:l] (*trawl*). Existují ovšem také výjimky, a to i mezi slovy velmi rozšířenými, které se norštině nepřizpůsobily, přestože tvoří součást lexikonu již delší dobu: *baby* [be(i):bi], *design* [disain / desain], *essay* [essei], *live* [laiv], *show* [sjou / sjäv], *team* [ti:m], *weekend* [vi:kend]. Navzdory své cizí ortografické podobě jsou ale integrovány do norských gramatických pravidel. Tím se liší od nových výpůjček v jazyce, protože u nich neproběhla zatím žádná forma ortografické integrace (Johansson – Graedler 2002: 147).

V následujících odstavcích se budeme věnovat jednotlivým typům integrace. U každého typu integrace lze vypůjčená slova rozdělit do tří skupin: přizpůsobená, neutrální a nepřizpůsobená (Omdal 2008: 84). Pod přizpůsobenými rozumíme slova, která prošla takovými změnami, že víceméně odpovídají norským pravidlům. Kategorie neutrálních slov zahrnuje výrazy, jejichž míru integrace v daném případě není možné určit. To znamená, že v rámci ortografického přizpůsobení slovo neobsahuje žádné elementy, které by v norštině neexistovaly (*lift*, *partner*, *film*, *start*). V případě morfologické integrace do neutrálních slov řadíme takové výrazy, které se vyskytují v textu v podobě, u níž nemůžeme rozhodnout o případném přizpůsobení ([...] *programmet som sikrer at for eksempel computer, mus og printer* [...] = [...] *program, který zajišťuje, že například počítač, myš a tiskárna* [...]). Příkladem morfologicky neutrálního slova je v ukázce slovo *computer*. O nepřizpůsobených slovech mluvíme, pokud vykazují znaky netypické pro norštinu nebo odporují jejím pravidlům.

4.1 Fonetická integrace

Zvuková stránka přizpůsobení se zabývá konkrétními hláskami, přízvukem a intonací. Přestože se anglický a norský hláskový systém ve velké míře shodují, najdeme mezi nimi i rozdíly, jež proces přizpůsobování komplikují. Největší problém v této oblasti představují vokály a diftongy, protože neexistuje jednoznačná shoda mezi norskými a anglickými samohláskami. Výslovnost anglických výpůjček je poměrně různorodá, mezi norskými mluvčími najdeme pro jeden výraz i několik výslovnostních variant (Johansson – Graedler (2002: 161).¹⁸ Například u slovesa *tagge* se v norštině setkáme s výslovností [tagge] i [tægge]. Pokud výpůjčka zachovává svou původní ortografickou podobu, je pravděpodobnější, že se výslovnost takového výrazu bude více blížit anglickému vzoru (*manager* [mænidsje(r)], *producer* [prodju:ser], *science fiction* [saiens fiksjen]). Významnou roli v oblasti fonetické integrace hrají i faktory sociologické (věk, vzdělání, geografický původ mluvčího) a také doba, jak dlouho už je daná výpůjčka v jazyce.

¹⁸ Norština obecně nemá žádný oficiálně uznaný standard pro výslovnost. Výslovnost se tedy liší dle jednotlivých nářečí.

U konsonantů se nesetkáváme s většími problémy, jejich systém v norštině a angličtině vykazuje převážně shody. Přesto existuje několik anglických konsonantů, které nemají ekvivalent v norštině. V takovém případě dochází k jejich substituci norskými hláskami:

- [tʃ] → [ʃ]: *charter*
- [dʒ] → [j]: *jus* (v Aj *juice*)
- [θ] → [t]: *thriller*
- [z] → [s]: *business*
- [w] → [v]: *subway*

Stejně tak ale norština disponuje konsonanty, které nezná anglický systém. Někteří norští mluvčí je přesto v anglických výpůjčkách vyslovují. Toto se týká kombinace dvou konsonantů, kde na prvním místě stojí „r“ (rn, rd, rt, rs, rl) (Graedler 2002: 64). V norštině je taková spřežka realizována jako retroflexní: [ŋ] [d] [t] [ʃ] [l].

Složitější situace je v případě vokálů. Neexistuje žádný pevný systém, který by stanovoval pravidla pro substituci vokálů mezi jazyky. Proto dochází k poměrně velké variabilitě ve výslovnosti. Lze se setkat s výpůjčkami, u nichž je míra integrace již taková, že se výslovnost vokálu promítla i do ortografické podoby slova. Při zkoumání integrace monofongů můžeme vycházet z následujícího (Graedler 2002: 65–6):

- anglické [i:] je téměř vždy vyslovováno jako norské [i:] (*feedback*); to samé platí pro krátké [ɪ], jež je nejčastěji realizováno jako [i] (*intervju*, v Aj *interview*); pokud tuto hlásku zastupuje v psané podobě jiný grafém než „i“, můžeme se setkat s odlišnou výslovností vokálu: [y] (*pyjamas*), [e] (*design*)
- vokál [ɑ:] je obvykle vyslovován jako norské [a:] (*master*); pokud následuje „r“, mění se výslovnost na [a:r] (*start*) nebo [ar] (*sparring*)
- anglické [ɔ:] bývá nejčastěji realizováno jako norské [ɔ:]; to se také v některých případech odráží i v ortografické podobě slova změnou na norský grafém „å“ (*trawl* → *trå*); pravidlo však není konsekventní, obzvlášť u starších výpůjček, kde může dojít k posunu k [a:] (*sjal*, v Aj *shawl*) nebo [ɔ] (*sport*)
- anglické [u:] je obvykle vyslovováno jako [u:] (*jukebox*, v Aj *jukebox*); i zde může docházet pod vlivem výslovnosti ke změně psané podoby slova: *scooter* → *skuter*; krátké anglické [ʊ] je zpravidla realizováno jako [u] (*bulldozer*, v Aj *bulldozer*)
- nejbližším ekvivalentem k anglickému [ɜ:] je norské [ø] (*worldcup*); tento substituent se často objevuje i v ortografické podobě slova: *flirt* → *flørt*
- anglické [e] je realizováno jako norské [e] (*hedde*, z Aj *head*); pokud se za ním ale vyskytuje „r“, mění se výslovnost na [æ(r)] (*terrier*)
- vokál [æ] bývá zvláště u novějších výpůjček vyslovován jako norské [æ] (*drawback*); u více integrovaných přejatých slov vychází výslovnost z pravopisu, tedy [a] (*hamburger*), v menší míře pak můžeme narazit i na [e] (*pledd*, v Aj *plaid*); některá slova jsou na pomezí a mají proto více variant výslovnosti: *match* [mætʃ] či [matʃ]
- norština nedisponuje ekvivalentem k anglickému vokálu [ʌ], nejbližší podobnou hláskou je [a], které se však jako substituent v daném případě objevuje spíše zřídka, nejčastěji při substituci narazíme na hlásku [ø] (*trøbbel*, v Aj *trouble*), u starších výpůjček ještě na [u] (*klubb*, v Aj *club*)

- z hlediska velké variability je zajímavá hláska [ɔ], která teoreticky může být vyslovena jako jakýkoliv norský vokál (v závislosti na ortografické podobě slova v angličtině):

[ɹ:] (*supporter*)

[u] (*sponsor*)

[ɔ] (*nylon*)

[a] (*saloon*)

[ø] (*survey*)

[e] (*western*)

[o] (*nylon*)

Posledním bodem fonetické integrace jsou diftongy. Norština má tři původní diftongy (au, ei, øy) a několik dalších, které se objevují méně často, převážně ve slovech cizího původu (ai, oi, ui). V angličtině existuje diftongů osm. Ani zde se nelze řídit žádnými stálými pravidly a diftongy tak mohou v norštině mít několik variant výslovnosti (Graedler 2002: 66–7):

- diftong [ei] je obvykle vyslovován jako [ei] nebo [æi] (v závislosti na míře integrace), u řady slov lze zaznamenat dvojí výslovnost: *tape* [teip] i [tæip]; u starších výpůjček může být diftong dokonce nahrazen monoftongem [e:] (*trener*, v Aj *trainer*) nebo [e] (*kjeks*, v Aj *cakes*); v některých případech je výslovnost založená na pravopise: [ra:dar] (*radar*)
- anglické [ai] je zpravidla vyslovováno jako [ai] (*fait*, v Aj *fight*); v již etablovaných výpůjčkách také jako [æi] (tento fakt se odráží i v pravopise: *streit*, v Aj *straight*); můžeme se také setkat s výslovností, která vychází z psané podoby slova: [i] (*pilot*), [y] (*syklon*, v Aj *cyclone*)
- anglické [ɔi] je norštině vyslovováno jako [ɔy] (*joystick*)
- diftong [əu] bývá obvykle realizován jako [au] (*soul*); u starších výpůjček ale najdeme i výslovnost [ɔ] (*koks*; v Aj *coke*) či [ɔ:] (*show*)
- výslovnost diftongu [au] zůstává u výpůjček novějšího data stejná, tedy [au] (*voucher*); u starších přejatých slov se ale spíše setkáme s výslovností [ɔ] (*cowboy*)
- diftongy [iə, eə, uə] nejsou v norštině zpravidla realizovány jako diftongy, ale jako [ir, er, ʊr] (*piercing*; *fair*; *turisme*, v Aj *tourism*); anglická dvojhláska [eə] může někdy být vyslovena jako [æ:r] (*air*)

Detailní přehled posunů mezi anglickými a norskými hláskami je zanesen v knize *Lånte fjører eller bunad?: om importord i norsk* (Sandøy 2000).

4.2 Ortografická integrace

Ortografické změny představují jednu z nejnápadnějších součástí procesu přizpůsobování, v textech jsou snadno rozpoznatelné a upoutají pozornost. Cizí slova mnohdy podstatným způsobem změni svou vnější podobu, v některých případech jsou vizuálně velmi vzdálena od svých anglických předobrazů: *ålreit* (*all right*), *breikdans* (*breakdance*), *kløtsj* (*clutch*), *kjangs* (*chance*). V názorech na ortografické přizpůsobování anglických výpůjček norským

pravidlům nepanuje shoda. Lze vysledovat širokou škálu reakcí, od pozitivních až po zcela odmítavé. Na jedné straně se setkáváme se zastánci tzv. pedagogického principu, jehož podstatou je myšlenka pravopis co nejvíce zjednodušit (Vinje 1996: 26). Pro mluvčí je snazší psát slova podle norských tradic, než se řídit cizími pravidly. Obtíže mohou ale nastat při výuce cizího jazyka, mluvčí totiž zná dvě ortografické podoby jednoho slova (*sketsj* × *sketch*, *teip* × *tape*, *streit* × *straight*, *polisj* × *polish*, *pønk* × *punk*, *ketsjup* × *ketchup*) a to pro něj může být matoucí. Tento argument právě často předkládají odpůrci ortografické integrace anglických slov. Každé přizpůsobení domácímu pravopisu vede k větší ztrátě souvislosti mezi výchozím slovem a jeho novou domácí podobou. Zejména pro mluvčí ovládající anglický jazyk může tato snaha o zjednodušení pravopisu způsobit více komplikací než usnadnění.

Další diskutované body spojené s ortografickou integrací jsou etymologie a logika. Mělo by být přirozené, že mezi příbuznými slovy je viditelně a konsekventně zachována jejich blízkost tak, aby mluvčí snadněji daná slova mezi sebou propojil. Rozhodne-li se pisatel používat ponorštěnou verzi od anglického slova *fight*, tj. *fait*, měly by také odvozeniny a případné složeniny být psány v norské podobě, např. *faiter* (*fighter*), *faite* (*to fight*).

Základní problém, se kterým se v rámci ortografické integrace anglických slov setkáme, je nekorespondující systém grafémů v norštině a angličtině. Angličtina oproti norštině disponuje navíc konsonanty *c*, *q*, *w*, *x* a *z*. Pokud v norském textu narazíme na výrazy obsahující jeden nebo více z uvedených znaků, je to jasný signál toho, že před sebou máme slovo cizího původu (*newsletter*, *outplacement*, *quickstep*, *taxi*, *zoom*). Chceme-li dosáhnout skutečné ortografické integrace, je nutné tyto grafémy nahradit domácími norskými: *c* (*comfort*) → *k* (*komfort*), *q* (*quasar*) → *kv* (*kvasar*), *w* (*web*) → *v* (*vebb*), *x* (*mixture*) → *ks* (*mi-kstur*), *z* (*bulldozer*) → *s* (*bulldoser*). Na druhou stranu existují případy, kdy pisatel upřednostní slovo obsahující některý z cizích ortografických elementů. Takové slovo má větší šanci upoutat pozornost čtenáře, proto je těchto prostředků využíváno především v reklamě (Johansson – Graedler 2002: 113). Za použitím anglického pravopisu může také stát snaha vzbudit asociace spojované s angličtinou, tj. prestiž a moderní doba.

Hláskové rozdíly tvoří jen část problematiky související s pravopisným přizpůsobováním anglických slov. Mluvčí se dále musí vypořádat se začleněním anglických slov do norské slabičné rovnováhy. Podle norských pravidel po krátkém vokálu musí následovat dlouhý, tedy dvojitý konsonant.¹⁹ V angličtině je pravidlo odlišné, dvojitý konsonant se také používá pro naznačení délky vokálu,²⁰ ale pravidlo neplatí pro konsonanty na konci slova. Proto v norštině píšeme *budsjett* [bʊdʃet], *businessmann* [bisnismæn], *jobb* [jɔb], *klubb* [klʊb], *rapp* [ræp] zatímco v angličtině *budget*, *businessman*, *job*, *club*, *rap*. Ne všechna anglická slova jsou však v norštině důsledně přizpůsobena v duchu tohoto pravidla. Přestože je vysloven krátký vokál, chybí zdvojený konsonant: *big*, *drug*, *fan*, *gun*, *jet*, *mindmap*, *pidgin*, *pop*, *rag*.

¹⁹ Toto pravidlo má ovšem v norštině výjimky. Na konci slova po krátkém vokálu nedochází ke zdvojení hlásky *m* (*kam* – *hřeben*). Omdal (2008: 95) dále připomíná, že není zaveden jednotný princip pro „n“ na konci slova (*venn* – *přítel*, *han* – *on*).

²⁰ Pravidla pro zdvojení konsonantu jsou v angličtině velmi nedůsledná a existuje mnoho slov, která se jimi neřídí. Dle základního principu, že po krátkém vokálu stojí dvojitý konsonant, se rozlišují např. páry *tinny* [tiny] × *tiny* [taini], *teddy* [tedi] × *tedious* [ti:diəs].

Relativně novým elementem v norštině, jehož kořeny můžeme hledat v aktivním používání angličtiny, je rozšíření apostrofu jako formy vyjádření genitivu.²¹ Takový způsob značení genitivu není v norštině zcela nový, již delší dobu se s ním můžeme setkat u názvů firem a obchodů (*Lien's Konditori – Lienova cukrárna, Bien's Blomster – Bienovo květinářství*), v poslední době lze ale konstatovat rozmach této formy i do každodenního jazyka (Johansson – Graedler 2002: 171–2). V takovém případě můžeme mluvit o strukturální výpůjčce, nicméně se jedná pouze o substandardní prvek, který je ve spisovném jazyce chápán jako chyba.

Samostatnou problematickou oblast ortografického přizpůsobení představuje otázka správného psaní složenin. V angličtině mohou být některé výrazy psány dohromady, se spojovníkem nebo zvlášť, aniž by jejich různá forma ovlivňovala význam a správnost (*blow out × blow-out, life jacket × lifejacket, make-up × makeup, post-war × postwar*). V norštině jsou pravidla konkrétnější, převážná většina složenin je psána dohromady jako jedno slovo, spojovník je užíván jen v několika vybraných případech.²² Ortografická forma složených slov je navíc úzce spojena s jejich výslovností a významem. Složeninu *storebror* (*starší bratr*) si mluvčí vyloží jinak než spojení *store bror* (*velký bratr*).

4.3 Sémantická integrace

Míru integrace můžeme sledovat také na úrovni sémantické. Zde je předmětem zájmu otázka, zda během přizpůsobování cizího slova norštině dochází k pozměnění významu přejatého slova, popřípadě co je pro tyto změny charakteristické. Do jazyka je nejčastěji přebíráno slovo, jehož účelem má být „zaplnění prázdného místa“ ve zcela konkrétní jazykové oblasti. Proto výrazy nebývají přejímány s celou svou škálou významů, ale spíše s jedním nebo několika málo specifickými významy. Norské *trunk* překládáme jako *bedna, krabice, kufr*, zatímco jeho původní význam v angličtině je mnohem obsáhlejší, kromě zmíněných významů je také používán jako označení pro *kmen, trup, kufr auta*,²³ *chobot*. Výraz *band* se v norštině rozšířil v hudební oblasti ve smyslu *kapela*. V angličtině slovo obecně označuje skupinu lidí se stejným zájmem. Pojem *keeper* norština používá v oblasti sportu ve významu *brankář*, zatímco v angličtině také znamená *opatrovník, ošetřovatel, hlídač, dozorce*. Adjektivum *easy* je v norštině synonymem pro *klidný, v klidu*. V angličtině jej dále můžeme užít jako označení pro *snadný, přirozený, lehce dostupný, pozvolný*.

V některých případech dochází k poměrně velkému posunu významu výpůjčky oproti jejímu původnímu významu. Porovnáme-li význam slova *cheap* (v norštině psáno *kjip*) ve výchozím a cílovém jazyce, můžeme konstatovat značný rozdíl: v angličtině pod výrazem obecně rozumíme *levný*, v norštině je slovo synonymem pro *špatný, hnusný, nudný* a je spjata se slangovým vyjadřováním. Johansson a Graedler se domnívají, že právě ve

²¹ V norštině je pro vyjádření genitivu užíván morfém *-s*, který je připojován přímo za dané substantivum (*Knuts bil – Knutovo auto, naboens leilighet – sousedův byt*). Apostrof je používán pouze tehdy, končí-li dané slovo na *s, x* nebo *z*. V tomto případě je k substantivu přidán samotný apostrof bez morfému *-s* (*Lars' far – Larsův otec, Marx' teori – Marxova teorie, Márquez' bok – Márquezova kniha*).

²² Spojovník píšeme, pokud se jedná o zeměpisný název (*Latin-Amerika*), složeninu obsahující číslovku (*18-åringen – osmnáctiletý*), ve většině složenin obsahujících zápornku *ikke* (*ikke-røyker – nekuřák*), v případě skloňování zkratk (*PC-en – PC*), v případě složenin obsahujících datum (*1. mai-regn – prvomájový déšť*), ve složeninách, kde je první člen tvořen zkratkou (*EU-medlem – člen Evropské unie*), ve složeninách vyjadřujících vztah (*dansk-norsk – dánsko-norský*).

²³ Zejména v americké angličtině.

slangovém jazyce se setkáme s řadou obdobných příkladů. Ze svých výzkumů uvádí další ukázky významových posunů: anglické *tight* v sobě nese významy *těsný, pevný, přísný, napjatý, semknutý*, v norštině je synonymem pro *hloupý*; nově také slangové užívání slova *hot*, které v angličtině tradičně znamená *horký, pálivý, aktuální, žhavý*, zatímco v norštině je hovorově užíváno pro kladné hodnocení situace (Johansson – Graedler 2002: 200). V této souvislosti je vhodné upozornit na tzv. false friends, termín užívaný k označení slova, které má ve dvou různých jazycích stejnou ortografickou podobu nebo výslovnost, jeho význam je ale v každém z jazyků jiný. Pro mluvčí mohou být taková slova velmi zavádějící. Příkladem takových dvojic jsou slova: *time* (NOR) = *hour* (Aj) × *time* (Aj) = *tid* (NOR), *sky* (NOR) = *cloud* (Aj) × *sky* (Aj) = *himmel* (NOR), *gift* (NOR) = *poison, married* (Aj) × *gift* (Aj) = *gave* (NOR).

Začleněním výpůjčky do lexikonu cílového jazyka sémantický vývoj daného výrazu nekončí. Stejně jako celá slovní zásoba daného jazyka podléhají již etablované výpůjčky dalšímu sémantickému vývoji. Takové posuny uvnitř cílového jazyka mohou probíhat nezávisle na původním výchozím jazyce, čímž dochází k dalším výrazným odchylkám významů mezi výpůjčkou a původním slovem.

4.4 Morfologická integrace

Morfologická integrace se, stejně jako předchozí typy přizpůsobování, u slov objevuje postupně. Výzkumy ale dokazují, že většina anglických výpůjček používaných v norštině je nakonec přizpůsobena norským principům skloňování a časování. Morfologický purismus byl mimo jiné potvrzen v projektu *Moderne importord i Norden (Moderní výpůjčky na Severu)*.²⁴ V případě norštiny výpůjčky neodpovídaly domácím morfologickým principům pouze ve 3 % případech.

Pro představu o zastoupení jednotlivých morfologických kategorií ve skupině anglických výpůjček v norštině dále předkládáme výsledky z již dříve uskutečněného výzkumu (Graedler 1996: 70): z analyzovaného materiálu bylo přizpůsobeno²⁵ 89 % vypůjčených sloves, 35 % přídavných jmen a 22,5 % podstatných jmen. Nápadný rozdíl mezi procentuálním podílem přizpůsobených sloves a ostatních slovních druhů lze vysvětlit s přihlédnutím k výše zmiňované kategorii neutrálních slov, která ve výzkumu byla pravděpodobně hodnocena jako nepřizpůsobená. Kromě toho na míru morfologické integrace mají vliv také specifické vlastnosti a funkce každého ze slovních druhů, kterým se následně budeme podrobněji věnovat.

4.4.1 Substantiva

Základním společným znakem všech norských podstatných jmen je příslušnost k jednomu z gramatických rodů: mužskému, ženskému nebo střednímu rodu.²⁶ V angličtině kategorie

²⁴ Cílem projektu bylo popsat vliv cizích jazyků na sedm severských jazyků s důrazem na shody a odlišnosti v jednotlivých severských jazycích. Posuzovány byly faktory jako míra a způsob integrace cizích výrazů, postoj mluvčích k přejetým slovům, frekvence výskytu anglicismů v jazyce mluveném a psaném.

²⁵ Rozhodujícím faktorem pro posouzení (ne)přizpůsobení bylo, zda výraz přibírá norské morfémy pro skloňování či časování.

²⁶ Norština má ještě tzv. společný rod (*felleskjønn*), který vznikl splynutím mužského a ženského rodu. Je užíván v některých variantách norského jazyka (umírněný bokmål, riksmål). Společný rod při skloňování přibírá koncovky mužského rodu.

gramatického rodu neexistuje, proto je v norštině přejatým substantivům rod nově přidělován. Ve většině případů výpůjčka získá mužský (společný) rod, odpovídá mu 80–90% případů slov pocházejících z angličtiny (Graedler 2002: 69). Existuje několik principů, podle kterých lze určit, jaký gramatický rod bude danému substantivu přiřazen. Životným podstatným jménům je zpravidla přiřazen mužský (společný) rod (*en baby, en nettsurfer – brouzdač internetem, en snobb – snob, en wonderboy, en girlfriend, en alligator*). U neživotných substantiv můžeme v mnoha případech sledovat shodu v gramatickém rodu mezi anglickým vypůjčeným slovem a jeho norským synonymem (Graedler 2002: 69). Pro ilustraci uvádíme několik příkladů: *en copyright (en opphavsrett), en highway (en motorvei), en fight (en kamp), et foto (et bilde), et steak house (et hus)*. Indikátorem rodu se také může stát sufix: mužský rod získávají zpravidla slova končící na *-ing (en briefing, en outsourcing, en pudding)*, *-er (en poster, en pullover, en trailer)*, *-sjon (en destinasjon – destinace, en promosjon – povýšení, en fiksjon – fikce, en interaksjon – interakce)*, *-isme (en behaviorisme – behaviorismus, en darwinisme – darwinismus, en isolasjonisme – isolacionismus, en jingoisme – jingoismus)*. Do středního rodu většinou řadíme slova s koncovkou *-ment (et establishment)*. Ženský rod je přiřazován verbálním substantivům (*ei doping – dopování, ei mobbing – šikanování*). Lze se setkat také s případy, ve kterých dochází ke kolísání rodu (*en / et image*).

Plurál anglických substantiv bývá norštině přizpůsobován až poté, co je daný výraz začleněn do jednoho z gramatických rodů. Vzhledem k tomu, že forma plurálu je z velké části závislá na gramatickém rodu, je takový vývoj logický. Substantiva s přiřazeným mužským nebo ženským rodem tedy zpravidla tvoří množné číslo podle norského vzoru morfémem *-er (fighter, cowboyer, logoer)* v neurčitém tvaru a morfémem *-ene (fightene, cowboyene, logoene)* v určitém tvaru. Plurál substantiv ve středním rodě v neurčitém tvaru nemá v norštině buď žádný morfém (*breakdown*), nebo *-er (derbyer, båteller²⁷)*, v určitém tvaru je plurál anglických výrazů vyjadřován pomocí morfémů *-ene (breakdownene, derbyene, båtellenene)* a *-a (breakdowna, derbya, båtella)*. Podstatná jména končící na *-er* v neurčitém tvaru v plurálu přibírají koncovku *-e (covere, cruisere, dealere)* a *-ne* v určitém tvaru (*coverne, cruiserne, dealerne*). V psaném i mluveném jazyce se ale u anglických výpůjček také setkáváme s plurálním morfémem *-s (evergreens, drugs, guns)*, který je pro norštinu z pohledu gramatického systému zcela cizím elementem. Jedná se tedy o morfologicky nepřizpůsobená slova. Takový fenomén se v norštině neobjevuje poprvé, u výpůjček z jiných jazyků nalezneme obdobné příklady (*konti – konta, antibiotika – antibiotika, stimuli – podněty*). Původní anglický morfém *-s* si nejčastěji ponechávají výrazy, které se v norštině vyskytují relativně krátkou dobu a nestačily se tedy ještě adaptovat. Anglická forma plurálu může zároveň sloužit jako signál, že mluvčí daný výraz chápe jako cizí prvek v jazyce a nezačlenil jej do svého lexikonu. Naopak čím více je substantivum přizpůsobeno ortograficky, tím menší je pravděpodobnost, že si ponechá cizí tvaroslovný morfém. V souvislosti s tvořením množného čísla můžeme najít ještě jeden druh signálů poukazujících na distanci, kterou si mluvčí od určitého výrazu udržuje. V norštině se vyskytují anglicismy tvořící plurál pomocí spojovníku nebo apostrofu. V jazykovém materiálu se můžeme setkat s tvary jako *hit-ene, rap'er* nebo *bag'er*, které jsou ovšem dle gramatických pravidel v norském jazyce zcela cizí. Jejich forma prozrazuje snahu mluvčího

²⁷ Anglický pravopis *botel*.

zachovat anglickou podobu slova, ale zároveň jej domácí formou plurálu začlenit do norského gramatického systému (Sandøy 2000: 150).

Jako speciální kategorii v rámci substantiv s *s*-plurálem lze definovat slova, u kterých je tato forma plurálu v norštině začleněna již do slovního kmene. Taková slova zpravidla označují věci, které se vyskytují v páru (*boots, leggings, chinos, docksiders*) nebo ve větším množství (*chips, cornflakes*) (Johansson – Graedler 2002: 193). Samotný pozměněný norský slovní kmen může být výchozím tvarem pro tvoření množného čísla: *bootsene, chipsene, leggingsene* nebo skloňování: *bootsen, chinosen, chipsen, cornflakesen, leggingsen*.

4.4.2 Adjektiva

Obecně platí, že tvar přídavného jména v norštině odráží rod, číslo a určitost podstatného jména, které je adjektivem rozvíjeno. V neurčitém tvaru singuláru přijímají adjektiva odkazující k substantivu středního rodu koncovkou *-t* (*et tøft liv – těžký život*). V jednotném čísle v určitém tvaru a v množném čísle, jak pro určitý, tak pro neurčitý tvar, je adjektivum doplněno flektivním afixem *-e* (*den tøffe jobben – to těžké zaměstnání, tøffe jobber – těžká zaměstnání, de tøffe jobbene – ta těžká zaměstnání*). Přídavná jména mohou být v norštině také stupňována, komparativ je tvořen sufixem *-ere* (*tøffere jobber – těžší zaměstnání*) nebo opisem pomocí *mer* a příslušného adjektiva (*mer fancy butikker – exkluzivnější obchody*). Superlativ vyjadřujeme koncovkou *-est* (*de tøffeste jobbene – nejtěžší zaměstnání*), respektive opisem pomocí *mest* (*de mest fancy butikkene – nejexkluzivnější obchody*). Opisný tvar stupňování je používán pro adjektiva se sufixy *-en, -et, -isk*, víceslabičná adjektiva a pro jiné slovní druhy používané ve funkci adjektiva. Přidáním koncovky *-t* k adjektivu můžeme ve většině případů vytvořit příslušné adverbium (*interaktivt – interaktivně, digitalt – digitálně*).

Takto lze stručně shrnout obecná pravidla pro skloňování přídavných jmen v norštině, existuje však mnoho výjimek. Adjektiva končící na *-a, -e, -et, -ig, -o, -u, -y*, řada adjektiv zakončených konsonantní skupinou *-sk* a přičestí minulé v adjektivní funkci nepřibírají koncovku *-t* v neurčitém tvaru singuláru středního rodu (*et crazy portrett – bláznivý portrét*).²⁸ Přejatá anglická adjektiva se částečně přizpůsobují norskému gramatickému systému. Jednoslabičná přídavná jména mají tendenci se spíše integrovat do morfologického systému, zatímco u víceslabičných bývá začlenění spíše výjimkou (Graedler 2002: 70). Přesto najdeme příklady jedno- i víceslabičných adjektiv, která se plně integrovala do norského gramatického systému: *et hipt hotell – moderní hotel, et kult²⁹ prosjekt – dobrý projekt, et fasjonabelt skjørt – módní sukně, et interaktivt kurs – interaktivní kurz, et instrumentalt optak – instrumentální nahrávka, et fotogent barn – fotogenické dítě, et digitalt serfítikat – digitální certifikát, darwinistiske meninger – darwinistické myšlenky, dokumentariske filmer – dokumentární filmy*.

4.4.3 Slovesa

Ústřední roli v norské větě hraje sloveso. Upozorňovali jsme, že slovesa vykazují nadprůměrnou míru integrace do norských pravidel (89 % přejatých anglických sloves). Tento jev

²⁸ Stejně výjimky platí i při tvoření adverbii.

²⁹ Z anglického *cool*.

lze vysvětlit esenciálním významem slovesa v norské větě (Graedler 1996: 70). Zdá se tedy, že stupeň přizpůsobení určitého slovního druhu může být závislý na funkci tohoto slovního druhu v daném jazyce.

Časování v norštině a angličtině vykazuje shodu v řadě bodů. V norštině ani v angličtině nerozlišujeme u sloves osobu a číslo.³⁰ Stejně jako v angličtině lze v norštině přidáváním koncovek vytvořit jen presens a preteritum, ostatní časy vyžadují použití pomocných sloves. Infinitivní tvar slovesa je v norštině zakončen na *-e*. Mezi anglickými výrazy najdeme také příklady takových sloves (*recycle* → *resyklere*, *relocate* → *relokere*, *tabulate* → *tabulere*, *tackle* → *takle*),³¹ v ostatních případech nebývá problém anglický infinitiv přizpůsobit norskému systému (*chat* → *chatte*, *knock* → *knocke*, *support* → *supporte*, *test* → *teste*). Při hodnocení tvoření minulého času a přičestí minulého můžeme konstatovat, že všechny anglické slovesné výpůjčky patří zřejmě v norštině do skupiny slabých sloves,³² která jsou časována podle vzorů první nebo druhé slovesné třídy. Druhá třída svou produktivitou první slovesnou třídu výrazně převyšuje (Johansson – Graedler 2002: 178). Do první třídy s preteritní koncovkou *-te* patří například: *pulle* (*pull*) → *pullte*, *resirkulere* (*recirculate*) → *resirkulerte*, *overhale* (*overhaul*) → *overhalte*, z druhé s koncovkou *-et* jsou to například slovesa: *filme* (*film*) → *filmet*, *oute* (*out*) → *outet*, *sporte* (*sport*) → *sportet*, *trimme* (*trim*) → *trimmet*.

4.4.4 Slovtvorné procesy

Do morfologické integrace řadíme také schopnost slov být výchozím materiálem pro slovtvorné procesy, jakými jsou skládání slov, odvozování a konverze. Výpůjčka je do jazyka přijata jako osamocený prvek, bez dalších vazeb a vztahů. Pokud je výpůjčka použita jako základ pro nové slovo, svědčí to o jejím plnohodnotném začlenění do slovní zásoby cílového jazyka.

Norština, jako další germánské jazyky, tvoří poměrně snadno složeniny. V rámci kategorie složenin vzniklých použitím výpůjčky rozlišujeme několik druhů. Výpůjčka ve složenině může stát na různých pozicích, případně může být z cizích prvků vytvořená celá složenina. Kompozita, v nichž se přejatý element vyskytuje jako první člen (*servicefartøy* – *servisní plavidlo*, *dumpingsalg* – *dumpingový prodej*, *grillfest* – *oslava s grilováním*, *charterreise* – *charterová cesta*) jsou pro mluvčí přirozenější, protože v norštině se ohýbá poslední část kompozita. Pro mluvčí je zpravidla jednodušší skloňovat či případně časovat domácí slova než cizí. V některých případech může být vytvoření složeniny cíleným záměrem mluvčího vyhnout se skloňování či časování cizího prvku (Omdal 2008: 84). Setkáme se ale také se složeninami, kde je řazení členů opačné (*eplejuice* – *jablečný džus*, *hjemmeservice* – *domácí servis*, *hjemmeteam* – *domácí tým*, *regndress* – *oblečení do deště*). Některé složeniny do norštiny přicházejí zformované už přímo z angličtiny, oba členy jsou tedy cizího původu (*boyfriend*, *catwalk*, *homepage*, *workshop*).

³⁰ Jedinou výjimkou v angličtině je 3. osoba singuláru v přítomném čase, kdy je přidáván sufix *-s*.

³¹ Flektivní sufix *-ere* v norštině získávají slovesa zakončená v angličtině na *-ate*. Pokud sloveso ve výchozím jazyce končí na konsonant, přijímá v norštině pouze koncovku *-e*. Anglická verba s flektivním sufixem *-ize* jsou v norštině zpravidla zakončena na *-isere*.

³² V sekundární literatuře ani v konkrétních norských textech jsme se nesetkali se slovesem anglického původu, které by v norštině patřilo do skupiny silných sloves.

Výpůjčky jsou také zapojovány do odvozování. Při odvozování může docházet k obohacování slovní zásoby jak v rámci jednoho slovního druhu (*defoliant* → *defoliasjon* – *defoliace*; *trendy* → *utrendy* – *nemoderní*), tak mezi jednotlivými slovními druhy (*diggbar*³³ – *líbit se*, *zamlouvat se* → *diggbar* – *libivý*; *fleksitid* – *flexibilní pracovní doba* → *flekse* – *využívat flexibilní pracovní doby*; *røff* – *hrubý*, *drsný* → *røffhet* – *hrubost*).

O konverzi mluvíme, pokud slovo přejde z jednoho slovního druhu do jiného, aniž by prošlo formálními změnami. Ze slovesa například vzniká podstatné jméno (*haike* – *jet stopem* → *haik* – *cesta stopem*) nebo naopak ze substantiva sloveso (*boss* → *bosse* – *šéfovat*, *shop* → *shoppe* – *nakupovat*).

V rámci slovotvorných procesů je třeba zmínit dva jevy. Jedná se o tzv. elipsu a tautologii. Elipsa spočívá ve vypuštění části slova, aniž by došlo ke změně významu původního cizího slova (*bob* namísto *bobsleigh*). Elipsa může probíhat v různých formách: u některých výrazů odpadávají afixy (výpůjčka *aircondition*, jejíž původní anglická podoba je *air-conditioning*, norský výraz *sponse* užívaný namísto anglického slovesa *sponsor*, *happy end* namísto anglického *happy ending*), nebo se původní cizí výraz může skládat z více slov, v cílovém jazyce však zakotví jen část celého pojmu. Tento druhý případ můžeme ilustrovat užíváním norského *chief* namísto anglického *chief engineer* nebo *intercity* pocházející z kalku *intercity-tog* (*intercity train*). O tautologii v problematice anglických výpůjček do norštiny mluvíme, pokud je slovo složeno z prvků stejného významu. Příkladem jsou výrazy *cup-pokal* (*pokal* = *pohár*), *service-tjenester* (*tjenester* = *služby*) nebo *whiteboard-tavle* (*tavle* = *tabule*) (Johansson – Graedler 2002: 203). Do této kategorie patří i kompozita vzniklá spojením anglického výrazu a norského substantiva *virksomhet* – *činnost*: *shoppingvirksomhet* – *nakupování*, *franchisevirksomhet* – *franchising*.

Závěrem

Jazyková politika Norska se v současnosti nevyznačuje výraznými puristickými tendencemi vůči anglicismům. Jazyková rada *Språkrådet* chápe přejímaná slova jako přirozený důsledek jazykového kontaktu. Proces vypůjčování z angličtiny tedy není v Norsku systematicky omezován a regulován, ale spíše monitorován.

Z textu je patrné, že adaptace anglických výpůjček do norštiny probíhá v různých rovinách jazyka. Na příkladech jsme mohli sledovat integraci fonetickou, ortografickou, morfologickou a sémantickou. Obecně platí tendence, že se výpůjčka dříve či později přizpůsobí domácím pravidlům. Nelze však říci, v jakém časovém horizontu k tomu u konkrétního slova dojde. Významnou roli v tomto procesu zastávají mluvčí, kteří mají velký vliv na další vývoj začlenění výpůjčky do norského jazyka.

V posledních letech můžeme v Norsku sledovat zvýšený zájem o problematiku vlivu anglického jazyka na norštinu. Tématika se často stává předmětem konferencí, debat i odborných prací. Fenomén výpůjček z angličtiny je nahlížen z různých pohledů: sociolinguistického, historického, dle jednotlivých lingvistických disciplín apod. Je tedy zřejmé, že se jedná o aktuální problém, jehož důsledky budou patrné i v dalších letech. To dokazují i určité oblasti jazyka, ve kterých je vliv angličtiny výraznější (obchod, informační a telekomunikační technologie, hudba, sport, věda a vzdělání).

³³ Z anglického *to dig* (hovorově *líbit se*).

Bibliografie

- GÖRLACH, Manfred. 2001. *A Dictionary of European Anglicisms : A Usage Dictionary of Anglicisms in Sixteen European Languages*. Oxford: Oxford University Press.
- GRAEDLER, Anne-Line. 1996. *Forholdet mellom stavemåte og boxing i engelske låneord*. In: *Engelske ord med norsk rettskrivning?: seks seminarforedrag 1996*. Bergen: Bergens riksmålförening, Riksmålforbundet og Det norsk akademi for sprog og literatur.
- . 2002. Norwegian. In: Görlach, Manfred: *English in Europe*. Oxford: Oxford University Press.
- JOHANSSON, Stig – GRAEDLER, Anne-Line. 2002. *Rocka, hipt og snacksy: om engelsk i norsk språk og samfunn*. Kristiansand: Høyskoleforlag.
- OMDAL, Helge. 2008. *Bacon eller beiken?: tilpassing av moderne importord i norsk*. In: Omdal, Helge – Sandøy, Helge: *Nasjonal eller internasjonal skrivemåte?: om importord i seks nordiske språksamfunn*. Oslo: Novus Forlag.
- SANDØY, Helge. 2000. *Lånte fører eller bunad?: om importord i norsk*. Oslo: Landslaget for norskundervisning Cappelen akademisk forlag.
- . 2004. *Norvagisering og fornorsking*. In: Sandøy, Helge – Östman, Jan-Ola: „*Det främmande*“ i nordisk språkpolitik : om normering av utländska ord. Oslo: Novus Forlag.
- VINJE, Finn-Erik. 1996. *Omstaving av fremmedord i norsk og nordisk*. In: *Engelske ord med norsk rettskrivning?: seks seminarforedrag 1996*. Bergen: Bergens riksmålförening, Riksmålforbundet og Det norsk akademi for sprog og literatur.

Elektronické zdroje

- Kultur- og kyrkdepartementet. *Vedtekter for Språkrådet* [online]. 25. april 2006 [cit. 2010-10-22]. Dostupné z WWW:
<http://www.regjeringen.no/upload/kilde/kkd/prm/2006/0036/ddd/pdfv/279078-vedtekter_for_sprakradet_av_25_april_2006_3_.pdf>
- Normeringssaker* [online]. Norsk Språkråd, 2004 [cit. 2010-10-27]. Dostupné z WWW:
<<http://www.sprakradet.no/upload/R504.pdf>>
- SANDØY, Helge. *Språkrådet* [online]. 28. mars 2004 [cit. 2010-10-22]. Norsk skrivemåte av importord – norvagisering. Dostupné z WWW:
<http://www.sprakrad.no/Sprakhjelp/Raad/Norsk-for-engelsk/Importord/Norsk_skrivemaate_av_importor/>
- Språkrådet* [online]. 2004 [cit. 2010-10-22]. Norvagiseringsvedtak 2004. Dostupné z WWW:
<http://www.sprakrad.no/Sprakhjelp/Raad/Norsk-for-engelsk/Importord/Beiken-feiden_2004/Norvagiseringsvedtak_2004/>
- Språkrådet* [online]. 2010 [cit. 2010-12-14]. Ordsmlia. Dostupné z WWW:
<<http://www.sprakradet.no/nb-no/Sprakhjelp/Raad/Norsk-for-engelsk/Ordsmlia-20002010/>>
- Språkrådet* [online]. [cit. 2010-11-28]. På godt norsk – avløserord. Dostupné z WWW:
<<http://www.sprakradet.no/Sprakhjelp/Raad/Norsk-for-engelsk/Avloeyesarord/>>

Søk i Bokmåls- og Nynorskordboka [online]. 2005, 23. januar 2006 [cit. 2012-1-10 – 2012-02-28]. Dostupné z WWW:

<<http://www.dokpro.uio.no/perl/ordboksoek/ordbok.cgi?OPP=&bokmaal=S%F8k+i+Bokm%E5lsordboka&ordbok=bokmaal&alfabet=n&reset=j>>

Příklady z internetových stránek

Affiliate Marketing [online]. c2008 [cit. 2010-11-18]. Hva er affiliate markedsføring?. Dostupné z WWW:

<<http://www.affiliatemarketing.no/introduksjon-til-affiliate-markedsforing/hva-er-affiliate-markedsforing>>

Klubben Online [online]. 27. 12. 2007 [cit. 2010-11-18]. A-laget tester ut ny treningsform i vinter. Dostupné z WWW:

<<http://idrett.speaker.no/Organisation.asp?WCI=wiKlubbKassaNews&WCU=673247&Print=true>>

Magma: Econas tidsskrift for økonomi og ledelse [online]. 2007 [cit. 2010-11-18]. Det handler om å velge . - og å bli valgt. Dostupné z WWW:

<<http://www.magma.no/?nid=184615>>

Apendix: Index lexémů zde citovaných

NORSKÝ LEXÉM	ANGLICKÝ PRAVOPIS	ANGLICKÝ EKVIVALENT
<i>air</i>	-----	-----
<i>aircondition</i>	-----	<i>airconditioning</i>
<i>alligator</i>	-----	-----
<i>antibiotikum</i>	-----	-----
<i>avleser</i>	-----	<i>scanner</i>
<i>baby</i>	-----	-----
<i>bag</i>	-----	-----
<i>bagel</i>	-----	-----
<i>band</i>	-----	-----
<i>behaviorisme</i>	<i>behaviourism</i>	-----
<i>biff</i>	<i>beef</i>	-----
<i>big</i>	-----	-----
<i>bilde</i>	-----	<i>photo</i>
<i>bob</i>	-----	<i>bobsleigh</i>
<i>boots</i>	-----	-----
<i>boss</i>	-----	-----
<i>bosse</i>	<i>to boss</i>	-----
<i>boyfriend</i>	-----	-----
<i>brannmur</i>	-----	<i>firewall</i>
<i>breakdown</i>	-----	-----
<i>breikdans</i>	<i>breakdance</i>	-----

<i>brettsigling</i>	-----	<i>windsurfing</i>
<i>briefing</i>	-----	-----
<i>brouwnies</i>	-----	-----
<i>budsjett</i>	<i>budget</i>	-----
<i>bulldoser</i>	<i>bulldozer</i>	-----
<i>business</i>	-----	-----
<i>businessmann</i>	<i>businessman</i>	-----
<i>båtell</i>	<i>botel</i>	-----
<i>catwalk</i>	-----	-----
<i>charter</i>	-----	-----
<i>charterreise</i>	-----	-----
<i>chatte</i>	<i>to chat</i>	-----
<i>chief</i>	-----	<i>chief engineer</i>
<i>chinos</i>	-----	-----
<i>chips</i>	-----	-----
<i>cornflakes</i>	-----	-----
<i>cover</i>	-----	-----
<i>cowboy</i>	-----	-----
<i>crazy</i>	-----	-----
<i>cruiser</i>	-----	-----
<i>cup-pokal</i>	-----	-----
<i>darwinisme</i>	<i>darwinism</i>	-----
<i>darwinistisk</i>	-----	-----
<i>datasnok</i>	-----	<i>hacker</i>
<i>dealer</i>	-----	-----
<i>defoliant</i>	-----	-----
<i>defoliasjon</i>	<i>defoliation</i>	-----
<i>derby</i>	-----	-----
<i>design</i>	-----	-----
<i>destinasjon</i>	<i>destination</i>	-----
<i>diggbar</i>	-----	-----
<i>digge</i>	<i>to dig</i>	-----
<i>digital</i>	-----	-----
<i>docksiders</i>	-----	-----
<i>dokumentarisk</i>	-----	-----
<i>doping</i>	-----	-----
<i>doughnut</i>	-----	-----
<i>drawback</i>	-----	-----
<i>drug</i>	-----	-----
<i>dumpingsalg</i>	-----	-----
<i>dvalemodus</i>	-----	<i>hibernation mode</i>
<i>døgnvillhet</i>	-----	<i>jet lag</i>
<i>easy</i>	-----	-----
<i>eplejuice</i>	-----	-----
<i>e-poste</i>	-----	<i>to mail</i>
<i>essay</i>	-----	-----
<i>establishment</i>	-----	-----

<i>etterslekt</i>	-----	-----
<i>evergreen</i>	-----	-----
<i>fan</i>	-----	-----
<i>fancy</i>	-----	-----
<i>fasjonabel</i>	<i>fashionable</i>	-----
<i>fair</i>	-----	-----
<i>fait / fight</i>	<i>fight</i>	-----
<i>faite / fighte</i>	<i>to fight</i>	-----
<i>faiter / fighter</i>	<i>fighter</i>	-----
<i>fiksjon</i>	<i>fiction</i>	-----
<i>film</i>	-----	-----
<i>filme</i>	<i>to film</i>	-----
<i>flekse</i>	-----	-----
<i>fleksitid</i>	-----	<i>flexitime</i>
<i>flørt</i>	<i>flirt</i>	-----
<i>fordom</i>	-----	-----
<i>forhandlerrettssamarbeid</i>	-----	<i>franchising</i>
<i>forfatter</i>	-----	-----
<i>fotogen</i>	<i>photogenic</i>	-----
<i>franchisevirksomhet</i>	-----	-----
<i>gave</i>	-----	<i>gift</i>
<i>gift</i>	-----	<i>poison; married</i>
<i>girlfriend</i>	-----	-----
<i>gjeng</i>	<i>gang</i>	-----
<i>golfgartner</i>	-----	<i>greenkeeper</i>
<i>grillfest</i>	-----	-----
<i>gun</i>	-----	-----
<i>haik</i>	-----	<i>hitchhike</i>
<i>haike</i>	-----	<i>to hitchhike</i>
<i>hamburger</i>	-----	-----
<i>happy end</i>	-----	<i>happy ending</i>
<i>hedde / heade</i>	<i>to head</i>	-----
<i>himmel</i>	-----	<i>sky</i>
<i>hip</i>	-----	-----
<i>hit</i>	-----	-----
<i>hjemmeservice</i>	-----	-----
<i>hjemmeteam</i>	-----	-----
<i>homepage</i>	-----	-----
<i>hot</i>	-----	-----
<i>hot dog</i>	-----	-----
<i>interaksjon</i>	<i>interaction</i>	-----
<i>image</i>	-----	-----
<i>innsider / insider</i>	<i>insider</i>	-----
<i>instrumental</i>	-----	-----
<i>interaktiv</i>	<i>interactive</i>	-----
<i>intercity</i>	-----	<i>intercity train</i>
<i>intervju</i>	<i>interview</i>	-----

<i>isolasjonisme</i>	<i>isolationism</i>	-----
<i>jet</i>	-----	-----
<i>jingoisme</i>	<i>jingoism</i>	-----
<i>jobb</i>	<i>job</i>	-----
<i>joystick</i>	-----	-----
<i>jukeboks</i>	<i>jukebox</i>	-----
<i>jus / juice</i>	<i>juice</i>	-----
<i>karavan / caravan</i>	<i>caravan</i>	-----
<i>keitering / catering</i>	<i>catering</i>	-----
<i>ketsjup / ketchup</i>	<i>ketchup</i>	-----
<i>kjangs</i>	<i>chance</i>	
<i>kjeks</i>	<i>cakes</i>	-----
<i>kjip</i>	<i>cheap</i>	-----
<i>kjøpesenter</i>	-----	<i>shopping centre</i>
<i>klubb</i>	<i>club</i>	-----
<i>kløtsj / clutch</i>	<i>clutch</i>	-----
<i>knocke</i>	<i>to knock</i>	-----
<i>koks</i>	<i>coke</i>	-----
<i>kollisjonsputte</i>	-----	<i>airbag</i>
<i>komfort</i>	-----	-----
<i>konto</i>	-----	-----
<i>kopp</i>	-----	-----
<i>korny / corny</i>	<i>corny</i>	-----
<i>krasj / kræs</i>	<i>crash</i>	-----
<i>kull</i>	<i>cool</i>	-----
<i>kvalifisere</i>	-----	-----
<i>kvasar</i>	-----	-----
<i>likviditetsstyring</i>	-----	<i>cash management</i>
<i>leggings</i>	-----	-----
<i>lepegloss</i>	<i>lipgloss</i>	-----
<i>lift</i>	-----	-----
<i>live</i>	-----	-----
<i>logo</i>	-----	-----
<i>lommedisko</i>	-----	<i>walkman</i>
<i>lydspor</i>	-----	<i>soundtrack</i>
<i>manager</i>	-----	-----
<i>master</i>	-----	-----
<i>match</i>	-----	-----
<i>mikstur</i>	<i>mixture</i>	-----
<i>mindmap</i>	-----	-----
<i>mobbing</i>	-----	-----
<i>motorvei</i>	-----	<i>highway</i>
<i>muffin</i>	-----	-----
<i>målvakt</i>	-----	<i>keeper</i>
<i>nettsurfer</i>	-----	-----
<i>newsletter</i>	-----	-----
<i>nydebut</i>	-----	<i>comeback</i>

<i>nylon</i>	-----	-----
<i>nødvendighet</i>	-----	<i>must</i>
<i>nøytral</i>	-----	-----
<i>omstart</i>	-----	<i>restart</i>
<i>opphavsrett</i>	-----	<i>copyright</i>
<i>outplacement</i>	-----	-----
<i>outsourcing</i>	-----	-----
<i>oute</i>	<i>to out</i>	-----
<i>overhale</i>	<i>to overhaul</i>	-----
<i>pakkesvitsj</i>	-----	-----
<i>partner</i>	-----	-----
<i>pidgin</i>	-----	-----
<i>piercing</i>	-----	-----
<i>pilot</i>	-----	-----
<i>pledd</i>	<i>plaid</i>	-----
<i>pokal</i>	-----	-----
<i>pokalkonkurranse</i>	-----	-----
<i>polisj / polish</i>	<i>polish</i>	-----
<i>pop</i>	-----	-----
<i>poster</i>	-----	-----
<i>producer</i>	-----	-----
<i>promosjon</i>	<i>promotion</i>	-----
<i>pudding</i>	-----	-----
<i>pulle</i>	<i>to pull</i>	-----
<i>pullover</i>	-----	-----
<i>pyjamas</i>	-----	-----
<i>pønkk / punk</i>	<i>punk</i>	-----
<i>quickstep</i>	-----	-----
<i>radar</i>	-----	-----
<i>rag</i>	-----	-----
<i>rap</i>	-----	-----
<i>regndress</i>	-----	-----
<i>rekkert / racket</i>	<i>racket</i>	-----
<i>relokere</i>	<i>relocate</i>	-----
<i>resirkulere</i>	<i>recirculate</i>	-----
<i>res / race</i>	<i>race</i>	-----
<i>resyklere</i>	<i>recycle</i>	-----
<i>røff / rough</i>	<i>rough</i>	-----
<i>røffhet</i>	-----	-----
<i>saloon</i>	-----	-----
<i>samprodukt</i>	-----	<i>co-branded</i>
<i>sannsynlig</i>	-----	-----
<i>science fiction</i>	-----	-----
<i>seif / safe</i>	<i>safe</i>	-----
<i>servicefartøy</i>	-----	-----
<i>service-tjenester</i>	-----	-----
<i>shop</i>	-----	-----

<i>shoppe</i>	<i>to shop</i>	-----
<i>shoppingvirksomhet</i>	-----	-----
<i>show</i>	-----	-----
<i>sjal</i>	<i>shawl</i>	-----
<i>sjalu</i>	-----	-----
<i>sketsj / sketch</i>	<i>sketch</i>	-----
<i>skrekkefilm</i>	-----	<i>horrorfilm</i>
<i>skuter / scooter</i>	<i>scooter</i>	-----
<i>sky</i>	-----	<i>cloud</i>
<i>skål</i>	-----	-----
<i>sminke</i>	-----	<i>make up</i>
<i>snaks / snacks</i>	<i>snacks</i>	-----
<i>snobb</i>	<i>snob</i>	-----
<i>soul</i>	-----	-----
<i>sparring</i>	-----	-----
<i>sponse</i>	<i>sponsor</i>	-----
<i>sponsor</i>	-----	-----
<i>sport</i>	-----	-----
<i>sporte</i>	<i>to sport</i>	-----
<i>start</i>	-----	-----
<i>steak house</i>	-----	-----
<i>stimulus</i>	-----	-----
<i>streit / straight</i>	<i>straight</i>	-----
<i>støyord</i>	-----	<i>noise word</i>
<i>subway</i>	-----	-----
<i>supporte</i>	<i>to support</i>	-----
<i>supporter</i>	-----	-----
<i>survey</i>	-----	-----
<i>sushi</i>	-----	-----
<i>syklon</i>	<i>cyclone</i>	-----
<i>sørve / serve</i>	<i>to serve</i>	-----
<i>tabulere</i>	<i>tabulate</i>	-----
<i>tagge</i>	<i>to tag</i>	-----
<i>takle</i>	<i>tackle</i>	-----
<i>tangentfjøl</i>	-----	<i>keyboard</i>
<i>tavle</i>	-----	-----
<i>taxi</i>	-----	-----
<i>team</i>	-----	-----
<i>teip / tape</i>	<i>tape</i>	-----
<i>teit / tight</i>	<i>tight</i>	-----
<i>terrier</i>	-----	-----
<i>teste</i>	<i>to test</i>	-----
<i>thriller</i>	-----	-----
<i>tid</i>	-----	<i>time</i>
<i>tilbakemelding</i>	-----	<i>feedback</i>
<i>time</i>	-----	<i>hour</i>
<i>tjenester</i>	-----	-----

<i>trailer</i>	-----	-----
<i>trendy</i>	-----	-----
<i>trener</i>	<i>trainer</i>	-----
<i>trimme</i>	<i>to trim</i>	-----
<i>trunk</i>	-----	-----
<i>trøbbel</i>	<i>trouble</i>	-----
<i>trål</i>	<i>trawl</i>	-----
<i>turisme</i>	<i>tourism</i>	-----
<i>tøff</i>	<i>tough</i>	-----
<i>utrendy</i>	-----	-----
<i>utsider / outsider</i>	<i>outsider</i>	-----
<i>vebb / web</i>	<i>web</i>	-----
<i>vedlegg</i>	-----	<i>attachment</i>
<i>virksomhet</i>	-----	-----
<i>voucher</i>	-----	-----
<i>weekend</i>	-----	-----
<i>western</i>	-----	-----
<i>whiteboard-tavle</i>	-----	-----
<i>wonderboy</i>	-----	-----
<i>worldcup</i>	-----	-----
<i>zoom</i>	-----	-----